

FOLKLORNA SKUPINA VAL RESIA: Rezija vësala: Musiche e canti dalla Val Resia.

Gruppo Folkloristico Val Resia, Videm 2018, zgoščenka.

Folklorna skupina Val Resia je ob 180-letnici delovanja v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo v Špe-tru izdala zgoščenko z naslovom Rezi-ja vësala. Folklorna skupina je namreč prvič organizirano nastopila pred 180 leti, oktobra 1838, ob obisku cesarja Ferdinanda v Vidmu. Omenjeni nastop štejejo za začetek delovanja skupine, ki je bila formalno ustanovljena šele leta 1964. V duhu obletnice so v letošnjem letu pripravili več posebnih dogodkov, med katerimi je tudi aprilski nastop folklorne skupine na ZRC SAZU, s katerim so se sodelavcem Glasbeno-narodopisnega inštituta ZRC SAZU zahvalili za raziskovalno delo, ki so ga opravili v Reziji. Prve terenske razi-skave v Reziji so, sprva v sodelovanju z italijanskimi raziskovalci, opravili le-

ta 1962. Med letoma 1962 in 1996 so v vaseh Ravanca, Bila, Liščaca, Osoja-ne, Korito, Solbica in Učja posneli del glasbenega, pripovednega in plesnega izročila in ga shranili v Zvočnem ar-hivu Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. S svojim delom so po-magali ohraniti in celo obuditi prakse ljudskega izročila v Reziji in jo s tem postavili na kulturni zemljevid.

Nova zgoščenka Rezija vësala ima na-slova tudi v italijanskem – Val Resia in allegria – in angleškem jeziku – Mer-rily Resia Valley. V treh jezikih – slo-venskem, italijanskem in angleškem – je tudi kratko spremno besedilo k zgoščenki, na kateri je zbranih 18 pe-smi in viž. Preteklost in sedanjost ljud-skega izročila se stikata med starejšimi in novejšimi pesmimi in vižami v iz-vedbi dud, značilne rezijanske inštru-mentalne zasedbe s citiro in z bunkulo ter v lanskem letu ustanovljene ženske vokalne skupine. Prav tako kot glasbe-ni izbor je raznolik časovni razpon na-stanka izbranih posnetkov; poleg teh, ki so jih člani folklorne skupine posne-li za novo zgoščenko, so nanjo uvrstili tudi posnetek, že objavljen na zgoščen-ki folklorne skupine Val Resia I love cītira (2008) in posnetek inštrumenta-lista Giovannija Floreanija z zgoščen-ke Europa – I Luoghi della cornamusa (2004), pet objavljenih pesmi oziroma viž pa so v letih 1962, 1966, 1967,

1968 in 1996 v Reziji posneli razisko-valci Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU.

Zgoščenko uvede ena najbolj prepo-znavnih rezijanskih pesmi Lipa ma Marica, tokrat v izvedbi dud, ki naj bi v Reziji prevladovala pred obstojem violine. Sledi ji osem inštrumenta-lnih viž, pet pesmi in tri vokalno-in-strumentalne skladbe, med bolj splošno znanimi so na primer Lipa ma na Banerina, Černi Potök in Da lipa ma poslala mës. V knjižici zgoščenke so dodana besedila štirih pesmi v rezijan-ščini (Köpicä nu Mali Dul, Roä Roji-cä, Won s te Höre, Lisica ta Fasalawa). Glasbeni izbor zaokroži vrisk pevkv, t. i. *zajuhuhüknut*, kar so tradicionalno izvajale izključno ženske med plesom ali na koncu pesmi, zato je na mestu tudi kot zaključek zgoščenke.

Z vključitvijo novonastalih skladb ter s sodelovanjem mladih glasbenikov so člani folklorne skupine pokazali, da je rezijansko izročilo še vedno živo, obe-nem pa tudi te nove skladbe ohranjajo tako način izvedbe in glasbene značil-nosti rezijanske tradicije kot zvočnost, ki se ne oddalji od starejših skladb. Zgoščenka tako celovito prikaže svo-jevrstno vokalno in inštrumentalno glasbeno izročilo doline Rezije od za-četkov dokumentiranja do danes.

* Teja Turk, univ. dipl. muzikologinja in sociologinja kulture, mlada raziskovalka, ZRC SAZU, Glasbenonarodopisni inštitut, Novi trg 2, 1000 Ljubljana; teja.turk@zrc-sazu.si.